

## Ho nín-yání vūahũ na ó o Piere túara

### *Vūahũ túaró nūhũ*

O Piere nín-yání vūahũ ó o túara nɔn 6a kèrètíewa na saawaa wi ho Azii Minere kãna búí yi. Nún-sí lé o Poole, tàá bíà làa wo páanía sá á zéenia le Dónbeenĩ bío làa ba, á 6a tàráa mu yi. Ba núpua fù wee bàká 6a yi, á wee beé 6a lò bío 6a dó mí sía o Yeesu yi bío yi. Lé bũn te bío ó o Piere túararáa ho vūahũ na kà nɔn 6a yi, á henía 6a sía, à 6a yara sí a Yeesu \*Krista, à wé fàrá tĩn le lònbee pãahũ, làa bío ó o Yeesu na bío nɔn 6a kãníanáa á wórãa mu. O Piere leékaa 6a làa bío le Dónbeenĩ kãníanáa 6a, làa bío le wó á 6a yúráa le síidéro o Yeesu Krista hómú là a vèeró pànká yi, á dó mí sía wee lòní binbirĩ. O henía 6a sía bèra a na, à 6a wíoka fání mí yío, à 6ua míten sese 6a páaníló là a Krista bío yi. Bío ó o Yeesu 6uannáa míten le lònbee lè mí síiwà na yú a yi, lé bũn 6àn síi á 6arén mún ko 6a bè yi. O Piere nɔn le zéeni lè mí síiwà 6a yi, bèra a na à 6a zũrín mín 6uaró mu bío 6úen6úen yi, à bíà yí zũ le Dónbeenĩ wé mi mu, à bán mún tà le Dónbeenĩ bío, à wé 6úaaní le.

### *Le tɛɛni*

<sup>1</sup> Inén Piere na lé o Yeesu \*Krista tonkaro lé mi wee túa ho vūahũ na kà. I wee túa ho á à na bíà le Dónbeenĩ hueekaa wó lè mí nípomu yi, na saawaa wi mu nĩ-hãmu yi ho Põn, lè ho Kalasii, lè ho Kapadoosi, lè ho \*Azii, lè ho Bitinii kãna yi. <sup>2</sup> O

Maá Dónbeenĩ hueekaa mia á héhaa làa bïo le fèra le mí ì wé làa bũ, á wó mia lè mu nĩpomu na bïo sã le yi mí Hácírí pànká yi. Le wó mu bèra a na ò o húmú ho \*kùrùwá wán pànká yi, à mi wé 6a nùpua na wee ce le Dónbeenĩ yahó, à wé wé bïo ó o Yeesu Krista le mi wé. Le le Dónbeenĩ wíoka wé wé mí sãamu làa mia, à wíoka wé na mí héerà mia.

*Wa siadéro à lòní ho kãnló bïo*

<sup>3</sup> Mi wa 6uaaní le Dónbeenĩ, dén lé wa Núhũso Yeesu \*Krista 6àn Maá. Le minka tentemu bïo yi, á le wó á wa yú le mukõn-finle o Yeesu Krista na lá húrun na á le vènia pànká yi. Lé bũn bïo yi á wa dó wa sĩa wee lòní làa sòobéε, <sup>4</sup> á pannáa bïo bïo sã le nĩpomu yi na le bàrá ho wáayi ká làa mia. Bũn bïo so yí máa yáa, timu mía mu yi, mu yí máa yèrémá. <sup>5</sup> Bïo mi dó mi sĩa le Dónbeenĩ yi, á le dànló pan mia, bèra a na à mi yí ho kãnló, hĩa bïo wíokaa vó día pan mí zéeníló ho ðímíjã vé nònzon. <sup>6</sup> Lé bũn bïo yi, á mi wee zãmakarãa làa sòobéε, hàrí ká le lònbee lè mí síiwá wee yí mia hã laà na kà wán ho pèn-za yi. <sup>7</sup> Ho sãnú yáa lé mu bïo na wee yáa. Εε ká ho màhá pá wee wé pá ho dõhũ yi, à zũrnáa le ho lé ho sãnú binbirĩ. Lé kà síi á minén siadéro le Dónbeenĩ yi na bïo jũhũ wi làa sòobéε po ho sãnú 6àn kúará mún ko lè ho khénló, à zũrnáa le mi dó mi sĩa binbirĩ le yi. Ká mi siadéro le Dónbeenĩ yi fará tĩna, á pãahũ na ó o Yeesu Krista khíi 6ueé zéení mítén yi, á mi ì yí le khòonii, lè ho cùkú, lè le kònbi. <sup>8</sup> O Yeesu mu á mi yí mɔn, à mi jɔn pá wa a. Hàrí bïo mi pá ðĩn yí máa mi a mí cúee, à mi dó mi sĩa wo yi. Lé bũn nɔn á mi wiráa le sí-wεε yi làa sòobéε. Dén sí-wεε so bïo á yí

dà máa bío. <sup>9</sup> Mi wi le sí-wεε yi, lé bío mi dó mi sía o Yeesu yi ó o kǎnía mia.

<sup>10</sup> Le Dónbeenĩ jì-cúa fεεrowà yánkaa cinciíra ho kǎníló mu bío làa sòobéε, á fεera hã jì-cúa na bío cìran mu sãamu na le Dónbeenĩ le mí ì wé làa mia. <sup>11</sup> O Krista Hácírí\* kera lè ɓa jì-cúa fεεrowà mu, á le lònbee na ó o ò kǎa yi, lè ho cùkú na ó o ò yí mu ɓàn món, á le Hácírí mu fèra zéénia bío làa ba. A ɓa cà lè mí sòobéε à zǔn mu wéró pǎahũ, làa bío mu ù wéráa sí. <sup>12</sup> A mu zéénia làa ba le mu bíowa mu ɓàn jì-cúa na ɓa wee fεε á bío yí cìran ɓarén mí bεere, ká mu lé minén á mu cìran. A lé ɓun á ɓia wee bue le ɓín-tente hã laà na kà wán á zéénia làa mia lè le Dónbeenĩ Hácírí na ló ho wáyì pánká. Ho wáyì tonkarowà yàá mún sía vá à ɓa zǔn mu bío mu.

*Bío le Dónbeenĩ nìpomu ko ɓa ɓua lè miten*

<sup>13</sup> Lé ɓun nɔn, à mi wǎa fání mi yìo le Dónbeenĩ tonló sáró bío yi, à zǔn miten ɓuaró. Mi dé mi sía làa sòobéε à lòní mu sãamu na le è wé làa mia o Yeesu \*Krista ɓíní ɓuen nònzoñ. <sup>14</sup> Bío mi lá ðin yí zǔ le Dónbeenĩ bío yara á bío mi sía lá wé vá wéró yi na yí se á mi wǎa día, ká mi wé wé bío le Dónbeenĩ le mí wé. <sup>15</sup> Le Dónbeenĩ na von mia á wee ce, á minén mún wé ɓa nùpua na wee ce le yahó mi bío ɓúenɓúen yi. <sup>16</sup> Mu bon, mu túara le Dónbeenĩ ɓióní vǔahũ yi kà síi: «Mí keñ mu cemu yi, lé bío á ñén wee ce.»†

<sup>17</sup> Bío ká mi wee fio, à mi ve le Dónbeenĩ lè mìn Maá, dén na yí máa hueeka ɓa nùpua mìn yi, le wee cíti ɓa ɓúenɓúen à héha làa bío ɓa nǐ-kéní

\* **1:11** Krista Hácírí: O Krista Hácírí na ɓio ɓía hen lè le Dónbeenĩ Hácírí lée dà-kéní † **1:16** Mí loñ Levii nùwǎ vǔahũ (Lévítique) 19.2

kéní wó. Le yí máa hueeka 6a mín yi. Awa, á mi 6ua miten à zéení le mi wee kǎnbi le Dónbeenĩ ho pǎahũ na mi ì wé ho tá wán yi. <sup>18</sup> Le Dónbeenĩ léra mi júná bǐo mi lá wee 6ua lè miten yi, bǔn na mi kenía mǎn maáwà cǎn na jǔhũ mía. Mi zǔ le mu yínǎn le wárí tàá ho sǎnú na wee yáa á le wó làa bǔ. <sup>19</sup> Bùeé, o Yeesu Krista, yǎ ka lòn muini pioza na á fíanĩ woon mía yi, lé wón cǎni na bǐo jǔhũ wi binbirĩ pànká yi á le léraráa mi júná. <sup>20</sup> Le Dónbeenĩ fèra léra a mu bǐo yi, ká bǐo 6úi dǎn yí léra, á hǎ pǎnna véení na kà yi, ó o \*Krista mu wǎa zéeníá míten minén bǐo yi. <sup>21</sup> Lé o Krista bǐo yi á mi dóráa mi sǎ le Dónbeenĩ yi, dén na vèeníá wo á dó ho cùkú yi. Lé bǔn wó á mi dóráa mi sǎ le Dónbeenĩ yi wee lóní bǐo le le mí ì wé.

<sup>22</sup> Ho tǔiá poni bíonĩ na mi bò yi lé dén nǎn á mi wee ceráa le Dónbeenĩ yahó, bèra a na à le waminĩ binbirĩ kerĩ mia. Awa, á mi cén wań mín làa sòobéé lè hǎ yiwa na wee ce. <sup>23</sup> Mu bon, mi wǎa bǐnía ton, ká mi màhǎ yínǎn nùpua na ton à bǐo sǎ mu hǔmú yi. Lé le Dónbeenĩ bíonĩ na wi bǐn fǎéé pànká yi á mi tonnáa, dén na wee na le mukǎnĩ binbirĩ. <sup>24</sup> Mu bon, mu túara le Dónbeenĩ bíonĩ vǔahũ yi kà síi:

«Ba nùpua 6úen6úen ka lè le jíní bǐo síi,  
á ho cùkú na 6a wee yí ka lè le pǔiflè bǐo síi.

Le jíní wé he, à le pǔiflè di,

<sup>25</sup> ká a Nǔhũso bíonĩ dén wi bǐn fǎéé hǎ lúlúio na jii  
mía yi.»‡

Dén bíonĩ so lé le bín-tente na buera nǎn mia.

‡ 1:25 Mí loń Ezayii vǔahũ 24.25

## 2

<sup>1</sup> Awa, á mi khi mu sũnsũmámu lè mí sǐwà yi. Mi wé yí fũaa sabíoní hùúu, mi yí wé nǐ-khàwa, mi wé yí dí yandee hùúu, mi wé yí nùu nùpua à yáa 6a yènnáa. <sup>2</sup> Mi wań le Dónbeenǐ bíonǐ mí dòn làa bǐo 6a kúnkúzàwa waráa mi nuwà yoomu bǐo sǐi, bèra a na à mi dǎ le Dónbeenǐ bǐo dǎnǐ yi mi kǎnǐlò bǐo yi. <sup>3</sup> Mu bon, mi zũna bǐo ó o Nùhũso seráa.

### *Bǐa dó mi sǐa le Dónbeenǐ yi lé le nǐpomu*

<sup>4</sup> Mi vá 6uee 6úe o Yeesu yi, wón na lé le mukǎnǐ 6ànso, na ka lòn huee na 6a nùpua pǎ día, ká lé lerén á le Dónbeenǐ màhǎ lera, le bǐo nùhũ wi le cón làa sòobéε. <sup>5</sup> Minén mún le mukǎnǐ wi yi, á mi mún ka lòn huua. Awa, á mi día le le Dónbeenǐ khuii mia soráa le zǐi na le Dónbeenǐ Hácírí wi yi, à wé le \*Dónbeenǐ yankarowà na wé è ya hǎ muiní làa bǐo le Dónbeenǐ Hácírí mu le mu koráa, hǎ le wé è tà bǐo o Yeesu \*Krista bǐo yi. <sup>6</sup> Mu bon, bǐo kà lé bǐo túara le Dónbeenǐ bíonǐ vǔahũ yi: «Mi loń, ǐ lera le huee na wee 6ua ho soró dǐnǐ, dǐo bǐo nùhũ wi làa sòobéε, á à bàrá ho lóhó na 6a le \*Sion yi. Yǐa á à dé mí sǐi le yi á nǐyio máa dí hùúu.»\* <sup>7</sup> Awa, á minén na wǎa dó mi sǐa o Yeesu yi, minén á à yí le kǎnbii. Ká bǐa yí dó mi sǐa wo yi, á mu túara: «Le huee na 6a so-sowa lá pǎ día lé dǐo hǐa bǐnǐa 6ueé 6uan ho soró dǐnǐa.»† <sup>8</sup> A mu mún túara: «Le lé le huee na wee kǎkǎn wán, ho 6úaaahó na wee lùwá a nùpue».‡ Bán wee kǎkǎn le wán lé bǐo 6a pǎ le Dónbeenǐ bíonǐ bǐo. A bǐn lé bǐo mún sǎ 6a yi. <sup>9</sup> Εε ká minén bán lé mu nǐpomu na lera,

\* **2:6** Mi loń Ezayii vǔahũ 28.16 † **2:7** Mi loń Lení vǔahũ (Psaumes) 118.22 ‡ **2:8** Mi loń Ezayii vǔahũ 8.14

á lé 6a yankarowà na bïo sã a béε yi. Mi lé ho síí na wee ce le Dónbeenĩ yahó. Le Dónbeenĩ wó mia lè mí n̄pomu, bèra a na à mi bue le bè-beera na le wó bïo, dén na léra mia le tibirí yi á dó mí khoomu na b̄an síí mía yi. <sup>10</sup> Mi yánkaa lá yínóh Dónbeenĩ n̄pomu, ká hã laà na kà wán á mi wãa lé le n̄pomu. Le Dónbeenĩ lá yí máa wé le hii làa mia, ká hã laà na kà wán á le wee wé le làa mia.

*Mi 6ua miten sese b̄ia yí zũ le Dónbeenĩ t̄ahũ*

<sup>11</sup> Minén na á ĩ wa làa sòobéε, mi lé 6a n̄-hãní ho tá wán na khií lé á à lén. A ĩ wee hení mu ù na mia, à bïo 6a n̄pua sía wee vá yi na yí se, bïo wee yáa o n̄pue mukãñ binbirĩ bïo à mi khènnáa. <sup>12</sup> Mi 6ua miten sese b̄ia yí zũ le Dónbeenĩ t̄ahũ. Mi 6ua miten làa b̄ñ, bèra a na ká 6a wee yáa mi yèni le mi lé 6a bè-kora wérowà, à 6a mi mi wén-tentewà, à dé ho cùkú le Dónbeenĩ yi p̄ahũ na á dén ñ zéení miten làa ba yi.

*Le k̄ñbi na ko lè ho p̄anká ya-díwá*

<sup>13</sup> Mi wé liiní miten na ho p̄anká ya-díwá 6úen6úen yi mi páaníló là a Nuhúso bïo yi. Mi wé liiní miten na a béε yi, wón á wi 6a 6úen6úen n̄uhũ wán, <sup>14</sup> à mún wé liiní miten na 6a n̄nása yi, bán na ó o wee tonka à 6a beé b̄ia wee wé mu bè-kora lò, ká 6a wíoka b̄ia wee wé mu bïo na se yènnáa. <sup>15</sup> Mu bon, bïo sí le Dónbeenĩ yi lé à mi wén-tentewà bïo yi, à b̄ia wee bío hã b̄in-conconwà na yí zũ le d̄ε à yí d̄an bío bïo 6úi mi d̄ání yi. <sup>16</sup> Mi 6ua miten lè 6a n̄pua na wi miten bïo síí. Ká mi màhá yí bè b̄ñ yi à wé wéráa mu bè-kora. Mi wé le Dónbeenĩ ton-sáwá binbirí. <sup>17</sup> Mi wé k̄ñbi 6a n̄pua 6úen6úen, à wañ m̄ñ zàwa lè

mìn hínni kèrètíewa. Mi wé hézón le Dónbeenĩ, à wé kònbi o béε.

*Mi ko mi wé tà le lònbee yi là a Krista bïo sti*

<sup>18</sup> Minén ton-sáwá, mi wé bè mi múnása bióní yi lè le kònbi binbirĩ. Mi wé yí wé mu làa bia sĩa se á wayika mí dòn, ká mi mún wé wé mu làa bia lònbee wi. <sup>19</sup> Mu bon, ká a nùpue wee hĩ mí sii le lònbee na lá yí ko le yí o yi le Dónbeenĩ kònbi bïo yi, se mu lée bïo na se. <sup>20</sup> Ká 6a wee ha mia mu bè-kora na mi wó bïo yi á mi hã mi sĩa, se bũn so cùkú wi le? Εε ká 6a wee beé mi lò mu bè-tentewà na mi wee wé bïo yi à mi hã mi sĩa, se bũn lée bïo na se le Dónbeenĩ yahó. <sup>21</sup> Lé bũn wéró bïo yi le Dónbeenĩ vonnáa mia, lé bïo ó o \*Krista mí bæεre mún lò bon mi bïo yi. O wó mu zéenia làa mia, bèra a na à mi bè mu yi. <sup>22</sup> O yí wó bè-kohó yí mən, o yí fã sabéré yí mən. <sup>23</sup> Ba nùpua là a, ká arén yí là nùpue. Bia beera a lò ó o yí là làa hæεrè, ká a màhã dó mí bïo le Dónbeenĩ níi yi, dén wee cítí 6a nùpua làa bïo téréna. <sup>24</sup> Orén mí bæεre lò bon wa bè-kora bïo yi ho \*kùrùwá wán, bèra a na à mu bè-kora dãní yi à wa wé lòn nùpua na húrun, ká wa keñ le mukāñi yi bïo téréna wéró bïo yi. Le lònbee na ó o lá lé dén wéera mia. <sup>25</sup> Mu bon, mi lá ka lòn pia na vñun, εε ká hã laa na kà wán á mi wãa yèrémáa 6uara mi paro cñ, yia wee pa mi mukāñi bïo.

### 3

*Bïo 6a hãawa lè mí bārání ko 6a wé 6ua làa mìn*

<sup>1</sup> Làa bũn sii á minén hãawa mún wé liiní miten na mi bārání yi, bèra a na, ká mi bārání 6úi na pã yí dó mí sĩa le Dónbeenĩ bióní yi á mən bïo mi wee

6ua lè miten, à bán dé mí sía le yi ká bíoní yí bía yí n̄n 6a yi, <sup>2</sup>lé b̄io 6a wee mi b̄io mi wee 6ua lè miten sese, làa b̄io mi wee k̄n̄biráa 6a. <sup>3</sup>Mi yí le miten wíokaró à wé mi s̄anía wíokaró, lòn j̄úná páró, lè mu bè-z̄inia na wó lè ho s̄ánú, lè h̄a s̄-sení z̄iló. <sup>4</sup>Ká mi le miten wíokaró à wé mi yiwa wíokaró, b̄ún na lé le s̄ii na máa yáa, na wayi, na wi ho h̄éerà yi. B̄ún lé b̄io b̄io j̄úh̄ú wi le Dónbeení c̄s̄n làa s̄òob̄é. <sup>5</sup>Lé làa b̄ún á 6a h̄áawa na dó mí s̄ía le Dónbeení yi, na b̄io s̄á le yi yánkaa wee wíokaráa mítén, 6a yánkaa wee liiní mítén na mí b̄arání yi, <sup>6</sup>là a h̄áa na 6a le Sara b̄io síi. Wón yánkaa wee bè b̄io á 6àn báa \*Abarahaamu le o wé yi, á wee ve o le mí j̄úh̄úso. Minén á à wé wón Sara so m̄ònmanía mu tentemu na mi wé è wé b̄io yi, ká z̄áníi woon yí lùnka mi yilera. <sup>7</sup>Minén báawa 6èn mún z̄ún le mi h̄ánání na mi wiráa á p̄ánkáwá tà mía. Mi wé 6ua 6a sese, à wé k̄n̄bi 6a, lé b̄io 6arén làa mia á à p̄áaní ì yí mu h̄ámu na lé le muk̄n̄i binbirí. Mi wé wé kà síi bèra a na à b̄io 6úi yí b̄úmaka mi fioró.

*Mi ko mi wé wé b̄io t̄érinna*

<sup>8</sup>Awa, á mi 6úen6úen le mi yilera wé dà-kéní, à z̄ún mín mak̄arí, à wañ mín. Mi wé 6a n̄pua na s̄ía se, à wé liiní miten na mín yi. <sup>9</sup>Yia wé wó khon làa mia à mi yí wí mu kee. Yia wé là mia à mi yí là 6ànso. Mu bè-tentewà lé b̄io á mi wé fan na mín yi. Mu bon, le Dónbeení von mia b̄ún b̄io yi, bèra à na à mi yí mu bè-tentewà na le dó mí j̄ii le mí ì na mia.

<sup>10</sup>«Mu bon, yia wa ò o keñ le muk̄n̄i yi,  
à síi wizooní wé se,  
à 6ànso khí h̄a bín-kora bíoró yi,  
à wé yí f̄úaa h̄a sabíoní.



11 Bànso pĩ mu bè-kora wéró, à wé wé bïo térénna,  
à wé cà ho héerà féeε.

12 Mu bon, o Núhũso wee pa bĩa wee wé bïo  
térénna bïo,  
o wee jí 6a fioró.

Ká bĩa wee wé mu bè-kora bán ó o pã bïo.»\*

13 Ká mi can mi kuio mu bè-tentewà wéró yi, á  
nùpue so ò wé bè-kora làa mia le? 14 Hàrí ká le  
lònbee á à yí mia bïo mi wee wé bïo térénna bïo yi,  
se mi ñúná sí. Mi yí zón bĩa dà à beé mi lò, à mi mún  
yí lúnka mi yilera. 15 Ká mi 6úaaní a \*Krista mi sía  
yi, à zún le o lé o Núhũso. Mi wé wíoka miten, bèra  
a na ká nùpue wé tùara mia làa bïo mi dó mi sía  
wee lòní bïo, à mi dàñ zéení mu yara. 16 Ká mi  
màhã wé wayíi miten à wéráa mu, lè le kònbi, lè  
le yi na yí máa dè, bèra a na à bĩa wee bàká mia,  
na wee là mia lé bïo mi wee 6ua miten làa bïo mu  
koráa mi páaníló là a Krista bïo yi, à hã ñiyio dí.

17 Mu bon, ká mu lé le Dónbeenĩ síi bïo ò o nùpue  
lò be bïo ó o wee wé mu bïo na se bïo yi, bún súaaní  
bïo le lònbee á à yí o mu bè-kora na ó o wee wé bïo  
yi.

18 Mu bon, o Krista mí beεere lò bon 6a nùpua  
6úen6úen bè-kora bïo yi. Wón na yí wó bè-kohó  
yí mɔn á húrun le cúekúee 6a bè-kora wérowà bïo  
yi, bèra a na ò o dàñ 6ua mia varáa le Dónbeenĩ  
cón. Ba 6ó a, ká a màhã vèera le Dónbeenĩ Hácírí  
pánká yi. 19 Lé dén Hácírí so pánká yi ó o mún vaá  
bueraráa le bín-tente nɔn bĩa wi 6a ñi-hía lùe yi lòn  
kàsósa. 20 Ba lé bĩa hĩa pã le Dónbeenĩ bïo, á dén hã  
mí síi 6a bïo yi o Nɔwee won-beenĩ wíokaró pãahũ.

\* 3:12 Mi loń Lení vūahũ (Psaumes) 34.13-17

O won-beenĩ mu á ni-kúii hĩa yí zon, lee nùpua nùwã hètĩn mí dòn, bán lé bĩa le Dónbeenĩ kánia mu òun-beenĩ yi. <sup>21</sup> Mu hĩa wee zéeni ho \*bátèèmu na wee kání mia hã laà na kà wán bĩo. Ho bátèèmu yínɔn wa sánia timu á ho wee sɛɛ lén. Ho wee zéeni le wa lé ɓa nùpua na tà bò le Dónbeenĩ yi lè hã yiwa na wee ce. Bũn wó o Yeesu Krista vèeró pánká yi. <sup>22</sup> O Yeesu mu yòora ho wáayi, á yòó wi le Dónbeenĩ nín-tĩáni. Le Dónbeenĩ wáayi tonkarowà lè hã pánkáwá ɓúenɓúen lè mí sǐwà ó o wi òúhũ wán.

## 4

### *Le mukān-ɓnle bio*

<sup>1</sup> Bĩo ó o \*Krista lò bon mí sánia yi kà sii, á minén mún le hã yilera mu sii kɛn mia. Mu bon, yia sánia lò bon, wón wãa bínia mia bè-kora wéeni. <sup>2</sup> A mi sǐ wizoní na mi ì wé ho tá wán á mi wãa yí ko à mi wé wé bĩo mí sia wee vá yi na yí se, ká mi wé wé bĩo sǐ le Dónbeenĩ yi. <sup>3</sup> Mu bon, ho pãahũ na khĩina yi, á mi sòobáa wó bĩa yí zũ le Dónbeenĩ sia bĩo. Mi lá wee wé mu koomu lè mí sǐwà, á wee wé bĩo mí sia wee vá yi na yí se. Mi lá lé ɓa òa-òuwà lè ɓa dándiwá, á lá wee hã hã wɔnna, bũn na le Dónbeenĩ òina. <sup>4</sup> Ká hã laà na kà wán á ɓa wó coon bĩo mi yí lɛera mu koomu lè mí sǐwà na ɓa wee wé yi làa ba, á ɓa wãa wee là mia. <sup>5</sup> Ɛɛ ká ɓa màhá khii Ɛɛ bĩo ɓa wó tũiá làa yia wíokaa mítén vó ɓa yèn-vèeniasa lè ɓa nĩ-hía cítiró bĩo yi. <sup>6</sup> Lé bũn bĩo yi á le bín-tente mu buera òonnáa bĩa húrun yi. Mu lé bĩa húrun mu húmú na ɓa nùpua ɓúenɓúen ko ɓa yí mu bè-kora bĩo yi. Le buera òon bèra a na à ɓa yí le mukānĩ binbirĩ le Dónbeenĩ Hácírí pánká yi.

*Mi ko mi wé zūn mìn guaró*

<sup>7</sup> Hen làa cīnú ká mu bǐo búenbúen á à vé. A mi cén fání mi yǐo à zūn miten guaró, à mi wé dàń fio. <sup>8</sup> Bǐo ɲúhǔ wi làa sòobéε lé à mi wań mìn lè mi sǐa búenbúen. Mu bon, mi wé sén mu bè-kora cèrèε díá.\* <sup>9</sup> Yǐa wé van yǐa cón, ò o ɓua a sese, ká a yí khí mí kíó yí à wéráa mu. <sup>10</sup> Mu bǐo wéró pànká na le Dónbeenǐ nɔn mi nǐ-kéní kéní yí á mi wé séení làa mìn. Ká mi wee wé kà síi, á mu tentemu lè mí síiwà na le Dónbeenǐ wó làa mia á mi ì dàń ñ pa bǐo sese. <sup>11</sup> Yǐa le biónǐ bíoró pànká nɔn yí à wón wé bío le Dónbeenǐ biónǐ na ɓa nùpua yí. Yǐa lée ton-sá, à wón wé sá lè ho pànká na le Dónbeenǐ nɔn wo yí, bèra a na à mu bǐo búenbúen yí à ho cùkú bǐo sí le Dónbeenǐ yí o Yeesu \*Krista pànká yí, wón na ho cùkú lè ho pànká á bǐo sǎ yí hǎ lúlúio na ɲii mia yí. \*Amiina!

*Bǐa lò wee be o Krista bǐo yí ɲun-sǐni bǐo*

<sup>12</sup> Minén na á ĩ wa làa sòobéε, mi yí le le lònbe-sǔmúí na wee yí mia à bǐo wé mia coon, à keń lè le lá yí ko à le yí mia. <sup>13</sup> Mi yàá wéé mi sǐa bǐo mi lò wee be bǐo yí làa bǐo ó o \*Krista lò bonnáa bǐo, bèra a na ká a khíi zéenia miten mí cùkú yí, á mi sǐa mún ñ wa, á à zámaka làa sòobéε. <sup>14</sup> Hen ká ɓa nùpua wee là mia o Krista bǐo yí, se mi ɲúná sí, lé bǐo le Dónbeenǐ Hácírí cùkúso á wi làa mia. <sup>15</sup> O ɓúí mi tǎhǔ lònbee ɲúhǔ á yí ko à mu wé bǐo á ɓànsò lé o nǐ-ɓúe, tàá kǎnlo, tàá bè-kora wéro, tàá bǐo á ɓànsò wee héε dé mí ɲii hǎ tǔiáwà na yí ciran wo yí bǐo yí. <sup>16</sup> Εε ká a ɓúí màhǎ lò wee be bǐo ó o lé o kèrètǐε bǐo yí, à ɓànsò yí ɲiyi mu bǐo yí. Bànsò yàá

---

\* **4:8** Mi loń Wǎhio vǎhǔ (Proverbs) 10.12

dé le Dónbeenĩ b̄arákà b̄io 6a wee ve o là a k̄èrèt̄t̄ɛ b̄io yi. <sup>17</sup> Mu bon, le cítii fl̄ó p̄áhũ d̄ɔn, á le n̄ɔn ñ búaká lè le Dónbeenĩ n̄ipomu. Ká le wee búaká lè warén na lé le n̄ipomu, á b̄ia p̄á yí dó mí s̄ia le Dónbeenĩ b̄in-tente yi bán b̄io 6èn ñ wé kaka coon? <sup>18</sup> «Ká b̄ia wee wé b̄io t̄érinna wee k̄aa le lònbee lè mí s̄iwá yi à fennáa, á b̄ia yí b̄ò le Dónbeenĩ yi lè 6a bè-kora w̄erowà bán b̄io 6èn ñ wé kaka coon?»† <sup>19</sup> Awa, á b̄ia lò wee be à héha lè le Dónbeenĩ s̄ii b̄io w̄ioka wé wé b̄io se. Ba w̄aa día mí b̄io le níi yi, dén na léra mu b̄io búenb̄uen. Hen ká le dó mí j̄ii le mí ì wé b̄io na, à le wé mu.

## 5

### *Ba ya-díwá zéentii na n̄ɔn 6a yi b̄io*

<sup>1</sup> H̄a laà na kà wán á ì b̄ionĩ yahó 6èn ñ s̄i 6a ya-díwá na wi mi kuure yi. Inén mún lé o ya-dí lè 6a b̄io s̄ii. I lé o s̄éràsò le lònbee na yú a \*Krista d̄ání yi, ó o cùkú na le Dónbeenĩ kh̄ii zéení á 6a n̄upua á à mi á ì ì k̄ɛn̄ yi. <sup>2</sup> Le Dónbeenĩ n̄ipomu na le k̄aráfáa mia na ka lòn pi-6oohũ á mi wé pa b̄io sese. Mi wé yí wé mu lòn b̄io na 6a k̄ik̄aa mia le mi wé, ká mi wé wé mu lé b̄io mu ló mí s̄ia yi, à wé wé mu làa b̄io le Dónbeenĩ le mu koráa. Mi mún wé yí wé mu le wárí c̄aró b̄io yi, ká mi wé wé mu lè mí s̄ia búenb̄uen. <sup>3</sup> B̄ia le Dónbeenĩ k̄aráfáa mia á mi wé yí wé p̄ánká wán lòn bá-z̄awa, ká mi wé wé b̄io se, à 6a wé mi à bè yi. <sup>4</sup> Ká mi wee wé kà s̄ii, ká ȳia ka lòn pi-pa na wee pa wa búenb̄uen b̄io kh̄ii buara, á mí ì yí le s̄áánii na cùkú wi, dío máa yáa.

### *Le zéentii na yahó s̄á 6a k̄èrèt̄t̄ɛwa kuure b̄io*

† **4:18** Mi loñ W̄ahio v̄uahũ (Proverbes) 11.31

<sup>5</sup> Minén yàrówá mún wé bè 6a ya-díwá bioní yi, mi búenbúen wé liiní miten na mún yi. Mu bon. «Bia wee yòoní mítén á le Dónbeenĩ pã bïo, ká le màhá wee wé mí sãamu làa bïa wee liiní mítén.»<sup>\*</sup>  
<sup>6</sup> A mi cén liiní miten le Dónbeenĩ na dà mu bïo búenbúen yahó, bèra a na à le yòoní mia ho pãahũ na mu ko yi. <sup>7</sup> Mu bïo búenbúen na mi yilera wee lunka bïo yi á mi dé bïo le Dónbeenĩ nũ yi, lé bïo le wee pa mi bïo. <sup>8</sup> Mi zũn miten, à fání mi yïo, mi zúkúso na lé o \*Satãni na ka lòn kúden na wé hée wunwún ká a muu, á wee cà yia ó o ò yí á à là. <sup>9</sup> Mi wíoka fára mi siadéro le Dónbeenĩ yi tĩnĩ, à sánsá a. Mi zũ le mĩn zàwa lè mĩn hĩnni kèrètíewa na wi ho ðimĩná yi mún lò wee be lè mi bïo síi. <sup>10</sup> Mi lò á à be ho pñn-za dèe yi. Ee ká le Dónbeenĩ ì wé á mi bïo búenbúen bĩnĩ ì wé se, á mi siadéro á à wíoka à fára à tĩn, le è dé ho pánká mia, le è wé á bïo búí máa dèké mia máa yí. Lé lerén wee wé mu bè-tentewà lè mí síwà. Le von mia bèra a na à mi nínĩ kèñ le cùkú na jii mia yi mi páaníló là a \*Krista bïo yi. <sup>11</sup> Ho pánká á bïo sã le yi fèe. \*Amiina!

### *Le mǎndén tɛɛnĩ*

<sup>12</sup> O Silivɛn, yia lé wàn za kèrètíe na á ï láa yi, lé wón séenia mi túararàa ho vñn-za na kà. I túara ho à henínáa mi sĩa, à zéeni làa mia le le Dónbeenĩ sãamu binbirĩ bũn lé bïo mi wi yi. <sup>13</sup> Ba kèrètíewa kuure na wi ho \*Babiloona yi hen, bïa le Dónbeenĩ hueekaa lè mi bïo síi á wee tɛɛní mia. I za Maaki mún wee tɛɛní mia. <sup>14</sup> Mi tɛɛní mĩn yi sese. Le ho héerà à kèñ lè mi búenbúen na páanía là a Krista!

---

\* 5:5 Mi loñ Wáhio vūahũ (Proverbs) 3.34

**Dónbeenì páaní fīnle vūahũ**  
**New Testament in Buamu (UV:box:Buamu)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Buamu

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

**Copyright Information**

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Buamu

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files  
dated 30 Dec 2021  
331a1641-e36a-5300-8cb1-c9476fcef9bf